

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

17 листопада 2021 року

Веде засідання Голова Комітету ЛУБІНЕЦЬ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо розпочинати наше засідання.

Шановні народні депутати, які працюють онлайн, будь ласка, увімкніть камери, мікрофони, щоб ми вас побачили, почули, для кворуму.

КУЗНЄЦОВ О.О. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, пан Олексій Олександрович.

Юрій Анатолійович, доброго дня.

БОЙКО Ю.А. Є, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич.

ЧИЙГОЗ А.З. Добрий день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Вадим Владиславович Новинський.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Я здесь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, пане Вадиме.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нас семеро, колеги у нас з фракції "Слуга народу" затримуються.

О, пан Мустафа Джемільєв. Пане Мустафа, ми раді вас бачити в добромu здоров'ї. Доброго дня.

Олександр Любимович.

Отже, шановні колеги, у нас 9 народних депутатів. Є кворум. Ми можемо розпочинати засідання нашого комітету. Оголошую засідання відкритим.

Шановні колеги, вам було задалегідь надіслано проект порядку денного, сьогодні планується розглянути один законопроект, з опрацювання якого комітет визначено головним, два проекти, щодо яких комітету доручено опрацювати та подати висновки до головного комітету, та низку інших питань, як завжди, розділ "Різне" в кінці нашого засідання.

Чи будуть пропозиції, доповнення, зауваження до порядку денного?

До нас приєднався...

УМЄРОВ Р. Е. Пане Дмитре, доброго дня! Я вже підключився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Рустеме, доброго дня, Рустем Енверович.

ГОРБЕНКО Р.О. Доброго дня, шановні колеги!

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Руслан Олександрович Горбенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Тарас Петрович Тарасенко.

На даний час у нас 13 народних депутатів, працюємо далі.

Шановні колеги, чи будуть зауваження, доповнення до порядку денного? Якщо не будуть, шановні народні депутати, ставлю на голосування затвердити порядок денний. Прошу проголосувати.

Хто – за? Дякую.

Колеги, які працюють онлайн. Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМСРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно, ми затвердили порядок денний.

Шановні колеги, повідомляю вам, що у нас присутні на засіданні Вербицька Альона Миколаївна – радник Уповноваженого Президента України з питань забезпечення прав захисників. Раді вас бачити, познайомитися. Також у нас присутня Драганчук Інна Олександрівна – заступниця міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. Дякуємо. І онлайн в нас присутня низка наших колег, під час розгляду питань я буду їх представляти.

Отже, шановні колеги, переходимо до першого питання нашого порядку денного – законопроекти, з опрацювання яких комітет визначено головним.

Проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо спрощення набуття громадянства України іноземцями та особами без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, поданий Кабінетом Міністрів України (реєстраційний номер 5630) (друге читання).

Шановні колеги, на розгляд даного питання ми запрошували авторів поправок до законопроекту – представника Уповноваженого Верховної Ради України і представників зацікавлених органів виконавчої влади, в першу чергу Державну міграційну службу.

Шановні колеги, повідомляю вам з приводу поправок. У нас відбулась нарада, на якій була присутня керівник Державної міграційної служби пані Наталія Науменко. Вона зараз з нами онлайн. Пані Наталія, доброго дня.

НАУМЕНКО Н.М. Доброго дня, шановний головуючий, шановні народні депутати!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній, був присутній заступник міністра внутрішніх справ пан Драп'ятий, був керівник нашого секретаріату, був присутній я.

З приводу поправок, особливо тих поправок, які подавав я як народний депутат, з приводу того, що окрім громадян України, які безпосередньо приймали участь в захисті територіальної цілісності, також щоб спрощена процедура розповсюджувалася на дружину та дітей. Ми це обговорили і Державна міграційна служба підтримала це. Тому в попередній редакції, яку надсилали членам комітету, ці поправки не були враховані. Сьогодні ми це узгодили, тим більше, що Державна міграційна служба погодилася з логікою прийняття цих поправок, підтримала їх. Тому сьогодні вам надсилали остаточну редакцію, де ці поправки були враховані. Це коротко з тим, чому народні депутати отримали дві різні таблиці по поправках.

Шановні колеги, по поправках, за результатами розгляду пропонується 12 – врахувати, дві поправки врахувати частково, одну – врахувати редакційно та 25 – відхилити. Обґрунтування щодо відхилених поправок наведені в таблиці.

Також повідомляю вам, шановні народні депутати, що в ході опрацювання таблиці виникла необхідність уточнення окремих його положень. Державною міграційною службою подано додатково три пропозиції, які пропонується рішенням нашого комітету оформити як поправки від членів комітету. В таблиці вони так і зазначені.

Мова йде про необхідність доповнення статті 1 Закону "Про громадянство України", визначення поняття "декларації про відмову від іноземного громадянства для другого із подружжя".

У статті 9 пропонується зазначити, що для прийняття до громадянства України осіб, які мають визначні заслуги перед Україною або прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України міністерствами України за напрямками формування державної політики у відповідних сферах в порядку встановленому Президентом України, готуються подання на ім'я Президента України. В таблиці після 73 рядка.

У статті 24 пропонується зазначити, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства, здійснення повноваження передбачені цим законом стосовно громадян України, які проживають на території України, а також іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території України. В таблиці рядок 148.

Також у таблиці відображені дві пропозиції подані до проекту Державною прикордонною службою, які також пропонується оформити як поправки від членів комітету. У статті 24 пропонується уточнити, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства, має право в установленому законодавством порядку безоплатно отримувати інформацію, у тому числі персональні дані з автоматизованих інформаційних систем, реєстрів, баз даних і далі по тексту. В проекті в таблиці рядок 145.

І аналогічне уточнення пропонується у статті 25 щодо Міністерства закордонних справ України. В таблиці рядок 159.

Шановні колеги, у мене є інформація, що окремі члени комітету погодились стати їх ініціаторами, тому ми це оформимо народними депутатами присутніми на засіданні нашого комітету, якщо ніхто не буде заперечувати. Пропонується ці поправки також врахувати.

Шановні колеги, чи будуть пропозиції, наполягання на окремих поправках, які пропонується відхилити? З числа шановних народних депутатів, чи є бажаючі висловитись по цьому питанню?

Дякую.

Тоді, шановні колеги, якщо...

ГОРБЕНКО Р.О. Шановний головуючий!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Я вибачаюся. Можна почути позицію секретаріату чи міністерства, чи відомства по поправкам 31 та 33, які були відхилені?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, відкриваємо. 31. Так, поправка народних депутатів Горбенка, Тарасенка, Ткаченка. У абзаці п'ятому, 7 пункті, після слів "уповноважених органів цієї держави" доповнити словами "та повідомити про це уповноважений орган України протягом двох років з моменту набуття громадянства".

Є пояснення, що таким чином ми надаємо можливість ще два роки користуватись національним паспортом громадянину, який відмовляється від свого громадянства. Це є застереження. Я пропоную, щоб Державна міграційна служба ще прокоментувала, але, шановні народні депутати, якщо ми надаємо можливість спрощення отримання нашого громадянства, то абсолютно логічним здається, що автоматично людина, відмовляючись від іншого громадянства, не буде ним користуватися. Якщо ми будемо враховувати цю правку, то автоматично ми надаємо юридичні підстави ще два роки, отримавши громадянство України, ще бути чи користуватися паперами іншої держави. Тому в цьому була логіка для того, щоб відхилити цю поправку.

Будь ласка, пані Наталя.

НАУМЕНКО Н.М. Пане Дмитро, ви вже все прокоментували, в принципі. Абсолютно чітка позиція, чому саме ця правка була відхилена. Аргументація вами надана вичерпна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тому, пане Руслане, при всій повазі до вас, ми виходимо з того, що якщо громадянин зробив вибір на користь громадянства України, то він автоматично відмовляється від інших громадянств. Ми не можемо йому надати право ще два роки користуватись цим.

ГОРБЕНКО Р.О. Добре. Дякую, пане головуючий. 33-я, така ж, аналогічна. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Руслане. Дякую, що погодились з нашою аргументацією.

Шановні колеги, якщо більше зауважень немає, то в мене є пропозиція щодо наступного рішення нашого комітету.

Перше. Затвердити остаточну редакцію законопроекту, запропоновану комітетом, з урахуванням поправок, внесених до порівняльної таблиці від комітету.

Друге. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про громадянство України" щодо спрощеного набуття громадянства України іноземцями та особами без громадянства, які брали участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України (реєстраційний номер 5630), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому як закон в редакції, запропонованій комітетом.

Третє. Доповідачем з даного питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову комітету Лубінця Дмитра Валерійовича.

Четверте. У разі необхідності доручити комітету спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне доопрацювання законопроекту.

І п'яте. Я хотів би ще додати, шановні колеги, щоб своїм рішенням ви надали мені право терміново, після засідання нашого комітету, завтра, звернутися до спікера Верховної Ради України щодо необхідності якомога скорішого внесення цього законопроекту в порядок денний. Чому? Справа в тому, що такі громадяни, які приймали участь, у багатьох у них закінчилися юридичні документи, щодо яких вони офіційно і законно знаходяться в Україні. Вони дуже просять терміново розглянути. Тому я би дуже просив, щоб п'ятим пунктом ми додали це і комітет надав мені такі повноваження, щоб я терміново звернувся до спікера Верховної Ради України.

Да, будь ласка, Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Прошу надати слово пані Альоні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, пані Альона Миколаївна Вербицька, радник, уповноважений Президента України з питань забезпечення прав захисників.

ВЕРБИЦЬКА А.М. Доброго дня всім! Щиро дякую за запрошення. На превеликий жаль, я не отримувала остаточної редакції, тому мені трішки не зрозуміло, саме на яку категорію розповсюджується дія цього закону, тобто чий проблемні питання ми зараз вирішимо. Якщо можна, я хотіла би, щоб ви зачитали, щоб я зрозуміла, тобто в якій остаточній редакції ми визначаємо категорію, на кого розповсюджується спрощена процедура відмови від громадянства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

З приводу, на кого ми розповсюджуємо. Декларація про відмову від іноземного громадянства України, яка в установленому законодавством України порядку уклала контракт на проходження військової служби у Збройних Силах України, документу, в якому іноземець, який в

установленому законодавством України порядку проходить військову службу за контрактом у Збройних Силах України або в установленому законодавством України порядку проходив військову службу за контрактом у Збройних Силах України, контракт якого припинено, розірвано та звільнений з військової служб без підстав, передбачених підпунктами. Далі по тексту.

Декларація... Яка має визначні заслуги перед Україною або прийняття якої до громадянства України становить державний інтерес для України, документ, в якому іноземець, який має визначні заслуги перед Україною, або прийняття якого до .... становить державний інтерес.

Далі. Особа, яка в установленому законодавством України порядку проходить військову службу за контрактом у Збройних Силах України та нагороджена державною нагородою України... Так. І далі. Особа, яка зазнала переслідувань... переслідувань.

ВЕРБИЦЬКА А.М. Я тоді ще уточню. На які країни. Тобто громадяни яких країн мають право спрощену відмову від громадянства?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви маєте на увазі з приводу переслідувань?

ВЕРБИЦЬКА А.М. Ну, взагалі захисники. Окрім того, що... Ну, я так розумію, що у нас добровольці внесені в пункт про тих, хто мають визначні заслуги. Я правильно розумію? На кого подається клопотання про визначні заслуги? Тому що не всі добровольці були на контракті. І в більшості проблема з громадянством саме у тих, хто були на добровільних засадах, захищали Україну.

Тепер у мене питання: яких саме іноземців це стосується? Про які країни йдеться мова? Чи це тільки Російська Федерація, чи це й інші країни?

ГОЛОВУЮЧИЙ. З приводу Російської Федерації у нас зазначається, що тільки громадяни, які зазнали переслідувань, далі у нас по тексту...

передбачено цим законом, засвідчив свою відмову від громадянства держави, визнаної Верховною Радою України, державою-агресором або державою-окупантом.

Тобто з приводу громадян, які мають визначні заслуги, у нас немає застережень, тільки держава-агресор.

І з приводу тієї інформації, яку ми маємо, у нас громадяни багатьох держав приймали участь у захисті територіальної цілісності, це і грузини, і чеченці, і білоруси, тобто такого застереження ми не робимо. Перелік країн, з яких ми визначаємо громадян, щодо яких буде така процедура.

ВЕРБИЦЬКА А.М. У нас фактично зараз є білоруське питання, і там також дуже багато і громадських діячів, і людей, які висловлюють свою позицію, вони підпадають під переслідування. Але Білорусь у нас не визнана країною-агресором.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно.

ВЕРБИЦЬКА А.М. Тобто на цих громадян не розповсюджується лише пункт, який стосується про політичне переслідування. Це не стосується тих, хто мають політичні переслідування, але які брали участь у захисті України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо громадянин будь-якої держави брав участь у будь-якому вигляді в захисті територіальної цілісності, на нього будуть розповсюджуватися норми... спрощена процедура.

ВЕРБИЦЬКА А.М. Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо переслідувань політичних, це тільки відноситься до громадян Російської Федерації.

ВЕРБИЦЬКА А.М. Я зрозуміла. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Можемо переходити до голосування. Костянтин Івановичу, ваша пропозиція, ми заслухали.

Якщо немає інших застережень, шановні народні депутати, ставлю на голосування пропозицію комітету, яку я зачитав з 5 пунктом.

Дякую. Прошу голосувати. Хто – за? Дякую.

Шановні колеги, які працюють онлайн.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. Я утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Я – утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллайович Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас прийняло участь в голосуванні 13 народних депутатів: 2 голоси – утримались, 11 голосів – за. Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

З цієї пропозиції доводжу до вашого відома, що після оформлення всіх паперів я терміново підпишу листа і звернулись до Руслана Олексійовича Стефанчука, щоб цей законопроект якомога швидше потрапив на розгляд в сесійну залу.

ГОРБЕНКО Р.О. Цього тижні він може потрапити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це буде залежати вже від спікера. Але згідно Закону про Регламент порядок денний на сесійний тиждень формується під час Погоджувальної ради, тому він визначений. Можливо, на наступний сесійний тиждень він буде внесений.

Дякую, шановні колеги. Переходимо до...

ГОРБЕНКО Р.О. Щоб цього тижня подати до купола цей законопроект, це треба згоду всіх глав фракцій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Тому згідно Закону про Регламент це практично неможливо, але все ж таки ми це будемо робити.

Шановні колеги, переходимо до другого питання нашого порядку денного проект Закону про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо особливостей вступу до закладів вищої освіти внутрішньо переміщених осіб, поданий народним депутатом України Репіною та іншими народними депутатами (реєстраційний номер 6272).

Повідомляю вам, шановні народні депутати, що цей законопроект не є, наш комітет не є головним. Головним комітетом з розгляду цього законопроекту визначено Комітет з питань освіти, науки та інновацій. По цьому питанню ми запрошували Репіну Еллу, народний депутат України. Чи присутня в нас народний депутат пані Репіна. Немає? Немає.

Носок Віталій – держаний експерт експертної групи з питань вищої освіти та освіти дорослих Директорату фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України.

НОСОК В.Й. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

І пані Олександра Дворецька – правозахисниця.

ДВОРЕЦЬКА О.М. Так. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги.

Отже, при відсутності основного співавтора я тоді коротко вам представлю дану законодавчу ініціативу. За твердженням ініціаторів проекту проект закону розроблений з метою законодавчого врегулювання окремих питань вступу до закладів вищої освіти у частині особливостей прийому вступників, які є внутрішньо переміщеними особами.

Основні положення законопроекту. Законопроектом пропонується внести наступні зміни до Закону України "Про вищу освіту", а саме: для внутрішньо переміщених осіб, які отримали документ про повну загальну середню освіту прийом на навчання до закладів вищої освіти здійснюється у межах установлених квот прийому до закладів вищої освіти України. Установити, що розмір квоти для прийому внутрішньо переміщених осіб встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки до закладів вищої освіти. Кабінету Міністрів України забезпечити можливість для додаткового вивчення українознавчих дисциплін внутрішньо переміщеними особами, які зараховані на навчання до закладів вищої освіти.

За твердженням ініціаторів реалізація положень законопроекту не потребує фінансових видатків з Державного бюджету України.

Головне науково-експертне управління у своєму висновку наводить низку зауважень до законопроекту. Уповноваженого Верховної Ради України ми заслухаємо. Міністерство фінансів у своєму висновку зазначає, що законопроект потребує доопрацювання та надання відповідних фінансово-економічних розрахунків. Це коротко представлення даної законодавчої ініціативи.

Шановні народні депутати, перед тим як надати вам слово, я пропоную заслухати уповноважених представників центральних органів виконавчої влади та розпочати з профільного міністерства.

Пані Інна Олександрівна, будь ласка, позиція міністерства по цьому законопроекту.

ДРАГАНЧУК І.О. Доброго дня, шановні колеги, позиція міністерства наступна. Ми дуже дякуємо розробникам даного законопроекту, оскільки він, звичайно, у певній мірі, спрямований на покращення доступу молоді в нашому розумінні з окупованих територій до освітніх процесів України. Проте, говорячи про позитивну дискримінацію, яка викладається у закріпленні норми, яка розповсюджується на всіх внутрішньо переміщених

осіб, може призвести до того, що відбудеться соціальне несприйняття розширення, скажімо так, цих прав на всіх внутрішньо переміщених осіб без обмеження віку та без обмеження періоду виїзду з тимчасово окупованих територій.

Для того, щоб ми були більш об'єктивними як міністерство, ми провели певні консультації з зацікавленими сторонами безпосередньо і дійшли до наступного висновку, що нам обов'язково потрібно буде його доопрацювати в такий спосіб, щоб ні в якому разі не зашкодити тим нормам, які працюють на сьогодні. Ну, і в даному випадку ми говоримо про те, що норма виписана таким чином, що тисяча... 464 тисячі внутрішньо переміщених осіб отримують одномоментне право вступу за квотою в усі університети країни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ваше бачення, чи можна його доопрацювати до другого читання поправками.

ДРАГАНЧУК І.О. Однозначно. Тому що наша пропозиція в першу чергу була, як ви знаєте, найбільшим каменем преткovenня з нашим Міністерством освіти... Дякую. Значить, являється те, що на сьогодні діти, які поступають з тимчасово окупованих територій, вони обмежені строком можливості вступу ..... квотою два тільки в той рік, коли вони вступають фактично в університети. Відповідно якби ми змогли дану позитивну ініціативу народних депутатів використати саме в частині розширення терміну вступу дітей з тимчасово окупованих територій хоча б на два роки, умовно кажучи, щоб ми могли ці квоти розширити, але з конкретною прив'язкою до випуску дитини, це, ,звичайно б віталосся обов'язково всіма учасниками наших процесів. Натомість, повторюся, якщо ми закріпимо саме в такому вигляді, як було запропоновано народними депутатами, ми швидше отримаємо абсолютне несприйняття з точки зору інших категорій громадян України, які на сьогодні не мають подібних... позитивної дискримінації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Інна.

Будь ласка, Віталій Носок, позиція Міністерства освіти і науки України.

НОСОК В.Й. Доброго дня, шановні колеги.

Міністерство розглядало цей законопроект і не підтримує його в запропонованій редакції, бо ті зміни, які пропонуються, тут я підтримую пані Інну, вони приводять до того, що та позитивна дискримінація, яка була створена для осіб, які проживають на тимчасово окупованій території, вона буде розповсюджена на всіх внутрішньо переміщених осіб.

Якщо пригадати логіку тих змін, які вносились в Закон "Про вищу освіту" саме про надання, тут мова йде не тільки вступ по квоті, мова йде і вступ без ЗНО. Надання такої можливості, це було зумовлено тим, що особи, які проживають на тимчасово окупованій території, вони не мають можливості доступу до отримання освіти за українськими стандартами, вони не мають можливості вивчення предметів, зокрема української мови, історії України, вони не мають можливості зареєструватися і пройти зовнішнє незалежне оцінювання, відповідно це була позитивна дискримінація, зроблена і внесена в Закон "Про вищу освіту", і вона сприймалась суспільством, як і виділення окремої квоти-2.

Також слід зауважити про те, що квота-2, вона не є додатковою квотою до обсягів державного замовлення, це в межах існуючого державного замовлення. Відповідно розширення цих категорій, це зменшення можливості для тих вступників, які вступають.

І, якщо зазначити, внутрішньо переміщені особи, вони мають окремі спеціальні умови на здобуття вищої освіти. Якщо мова йде про фахову передвищу освіту, професійно-технічну освіту, там вже передбачено законом, що там є можливість складання або вступних іспитів, або ЗНО за вибором вступника, для вищої освіти є окремі спеціальні можливості для

здобуття освіти, це і переведення на вакантні бюджетні місця, це додаткова державна цільова підтримка і так далі.

Тому Міністерство освіти не підтримує цей закон в запропонованій редакції, і просимо народних депутатів підтримати нашу позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Скажіть, будь ласка, зразу до вас запитання, пане Віталію. От сьогодні ми дискутували з народними депутатами, чи правильно я розумію, що в разі прийняття в запропонованій редакції всі внутрішньо переміщені особи, які закінчують українські школи на території, яку ми контролюємо, вони будуть звільнятися від ЗНО?

НОСОК В.Й. Так, саме так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це було, ну, таке... Чому я задаю це запитання, бо у нас сьогодні навіть було сперечання, коли дійсно я звертав увагу колег, що чому я особисто не погоджуюсь дійсно з прийняттям цієї редакції, я розумію, що ті діти, які проживають і вчаться на тимчасово окупованій території, вони, по-перше, через позицію держави-агресора не вчаться українською мовою, вони не мають доступу до тих базових навчань, тих базових навичок, які мають діти на нашій українській території, автоматично апріорі вони не можуть здавати ЗНО. Тому ми для них і зробили цей виняток. Чому ми повинні робити цей виняток для тих, хто переїхав сюди, хто закінчував українські школи, хто теж повинен здавати ЗНО, от в цьому і було основне, напевно, і моє зауваження.

Тому я повідомлю колег, які сьогодні казали, що, ні, такого в законі немає, я повідомлю, що на пряме запитання представник Міністерства освіти сказав, що, так, дійсно ми тоді звільняємо від здачі... їх від здачі ЗНО

автоматично. Це, на мій погляд, буде не зовсім правильно для інших дітей, які закінчують такі ж самі українські школи на нашій території.

Дякую. Рухаємося далі. Будь ласка, Олександра Дворецька, позиція правозахисних організацій.

ДВОРЕЦЬКА О.М. Доброго дня! Дякую за надане слово.

Вже не буду повторювати те, що сказали колеги з центральних органів виконавчої влади. Тут ми солідарні з тим, що цей законопроект не може бути підтриманий в такому вигляді. Я ще хотіла би сказати, що це протирічить взагалі стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб, яку недавно проголосував Кабмін, тому що це створює конфлікт в громаді.

Просто простими словами можна сказати, що діти, які сидять вісім років останніх за однією партою, вивчають одні і ті самі предмети в школі на підконтрольній українському уряду території, отримують різні умови для вступу. Це буде створювати конфлікт, ну, на такому, на низовому рівні, чому взагалі держава повинна протидіяти. Я би не сказала, що умови для внутрішньо переміщених осіб створені всі ідеально, і тут треба говорити про розширення саме оце останнього року вступу і треба спробувати доопрацювати цей текст.

Єдине, що я хотіла б сказати, що не варто очікувати на доопрацювання до другого читання з чисто комунікаційної точки зору. Якщо депутати проголосують у першому читанні розширення квоти два на всіх внутрішньо переміщених осіб... Ми розуміємо, що ми вже почали вступну кампанію. Вже опубліковані правила і умови вступу на 2022 рік. То потім саме депутати будуть нести ці негативні наслідки щодо того, що вони до другого читання будуть звужувати, суттєво звужувати категорію осіб, які підпадають під цю пільгу.

І тому я думаю, що ані ви, ані ваші колеги не дуже хочуть нести таку відповідальність. Якщо ми сьогодні, ще до проведення першого читання, знаємо, що ми будемо суттєво звужувати цю категорію осіб, яка буде

підпадати під пільгу, то давайте запропонуємо освітньому комітету як профільному комітету, підписанти з якого і голова комітету Сергій Бабак присутні в цьому переліку авторів законопроекту, доопрацювати цей текст. І вже винести на розгляд Верховної Ради текст, який би не створював такі конфлікти в громаді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, шановні народні депутати. Олександр Любимович, потім пані Неллі. Мікрофон.

КОПИЛЕНКО О.Л. ...наша правозахисниця, вона навіяла цікаву думку. Ви знаєте, я вже, коли ввечері приходжу додому, співаю одну і ту ж пісню, "А на черной скамье, на скамье подсудимых"... Що кожного дня так лякають відповідальністю, яка настане неодмінно, кожна фракція наша опозиційна, шановні правозахисники, замість того, щоб породжувати у нас надію на світле майбутнє.

Я би не з цієї точки зору дивився б на цю ситуацію. Я взагалі не розумію деяких речей... Знову-таки можна говорити російською мовою і любити України, так само бути патріотом і говорити російською мовою. Ви знаєте мою позицію. Ми давно забули радянський досвід. Все-таки численні рабфаки і підготовчі відділення. Будь ласка, зробіть відділення для дітей, які не знають української мови. За рік їх можна навчить. Але без такого примусу, без такої агресії.

Тому я взагалі не бачу проблеми, чому ми не можемо надати максимальну кількість пільг наших людям, нашим дітям, які постраждали.

А стандартний аргумент в цій ситуації, що ми породжуємо конфлікти, ви знаєте, вся ситуація, яку ми отримали в спадщину, кричущу соціальної нерівності і великих проблем, ми згадуємо про соціальну справедливість лише тоді, коли треба чогось уникати. Тому я думаю, що це не аргумент, і позиція міністерства в даному випадку вона непереконлива.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Неллі Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня, шановні колеги! Я думаю, що ми маємо підійти більш глибоко до цього питання, тому що насправді, з однієї сторони, я є заступником нашого профільного комітету, з іншої сторони, я ще є викладачем з багаторічним стажем. Тому ми тут маємо знайти певний компроміс між, власне, тими пільгами, які ми можемо надати внутрішньо переміщеним особам, і тією якістю освіти, української освіти, якою вона має бути.

Я вважаю, що ця редакція законопроекту є певним предметом для обговорення. Що маєтсья на увазі? Дійсно, те, що сказала пані Інна, це абсолютно вірно і правильно з точки зору того, що за один рік, якщо ми даємо цю пільгу дітям з тимчасово окупованих територій тільки за один рік, то ми фактично втрачаємо і ряд можливостей для реінтеграції тих дітей, які хотіли би вступити, але чомусь через строки виборчої кампанії, через закритість КПВВ, які є зараз, не встигли.

Буквально на цьому тижні я проводила зустріч з переселенцями, де було сказано: от я отримав довідку переселенця в листопаді місяці, відповідно людина... і людина планує вступати до українського вишу. Відповідно вступна кампанія починається на наступний рік у травні, тобто людина вже втрачає цю можливість. І питання в тому, що якщо, не маючи тут засобів для існування, вона їде у зворотному напрямку на тимчасово окуповану територію і планує повернутися тільки на ЗНО, то зараз у зв'язку знову ж таки із закритістю КПВВ є вірогідність того, що ця людина не зможе фізично приїхати.

Тому якщо ми говоримо тільки про один рік, то дійсно нам це потрібно змінювати. Пані Інна озвучила, я так розумію, цифру, яка дуже часто вже

дискутується, про два роки. І дійсно я на зустрічах дуже часто проговорювали цю цифру два роки.

Проте виникає якраз інше питання. Тоді ми створюємо якраз дискримінацію між ВПО, які переїхали тільки два роки, і які, умовно кажучи, зробили свій вибір і реалізували свій шанс переїхати з 2014 року. Тобто це дійсно дискусійне питання, і нам потрібно зробити координацію всіх можливих відомств, усіх можливих і нас депутатів, усіх і Міністерства реінтеграції, і Міністерства освіти і науки, і Міністерства фінансів у тому числі і оцінити ці ризики.

Що стосується квоти. Квота, вона зараз вибирається на 2-2,5 тисячі, проте в нас ця квота закладена на 8 тисяч студентів. Тобто ми фактично втрачаємо як бюджетні місця для тих можливих студентів, так і втрачаємо навіть здатність розширення самої вищої освіти, тому що вони могли б набути нових студентів, і ці діти могли б реінтегруватися.

Виходячи з цього, я би зробила таким чином. Ми не є профільним комітетом, але ми маємо виходити з прав людини. Я би рекомендувала профільному Комітету освіти і науки прийняти цей законопроект за основу. Але ми розуміємо, у разі подання альтернативних законопроектів, а вони ще терміни цього процесу не спили, у такому випадку є доцільність утворити робочу групу.

Я думаю, що цей просто законопроект має бути, скажімо так, предметним полем для дискусії, щоб ми змогли обговорити ці питання – два роки чи з початку фактично моменту окупації тимчасово окупованих територій.

Яка кількість студентів? Вісім тисяч за тими підрахунками попередніми, які ми є, ми маємо вкластися в існуючу квоту, чи нам потрібно це робити за квотою тимчасово окупованих територій, чи нам це потрібно робити, фактично виводити це в якусь окрему квоту.

І також потрібно розуміти, що все одно, якщо ми говоримо про понад два роки, якщо навіть буде прийнята оця дискусія, то особисто я стою на тій

позиції, що ми маємо тоді зробити ЗНО обов'язковим не в залежності від того... Тобто ці діти можуть конкурувати між собою в межах цієї квоти, але в будь-якому випадку ЗНО потрібно буде здавати. Тобто я думаю, шановні колеги, що тут, дійсно, багато проблемних питань, але ми маємо, умовно кажучи, мати якийсь ґрунт для того, щоб їх підіймати і їх обговорювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Перший був представник Міністерства освіти, і в мене зразу запитання. Дійсно, підтвердіть інформацію або надайте свою інформацію чи дійсно так, що кожного року виділяється в нас державне фінансування на 8 тисяч дітей, абітурієнтів, а насправді цією послугою користуються тільки 2-2,5 тисячі і в нас залишається залишок приблизно 5,5 тисяч дітей. Чи це відповідає дійсності, чи ні?

Будь ласка, пане Віталію.

НОСОК В.Й. Пане Дмитре, не зовсім так. Квота 2, вона виділяється із загального обсягу, доводиться загальний обсяг державного замовлення, від нього виділяється певна квота, проходить зарахування по квоті і ті місця, які не використані, вони йдуть далі, приймають участь в широкому конкурсі, бо в нас зарахування відбувається по квоті 2 раніше ніж широкий конкурс. Спочатку квота 2, а потім вже... І ці місця йдуть якраз на пільгові категорії, це в тому числі і ті, хто, діти-сироти, діти учасників АТО, самі учасники АТО і так далі. Тобто це не заброньовані місця, які потім залишаються не використаними, ми їх кудись повертаємо і так далі. Це ми, навпаки, забираємо від загального конкурсу певну кількість місць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів.

НОСОК В.Й. І, якщо можна, ще одна теза стосовно року або двох. Тут слід розуміти, що обмеження стосується дітей, які переселилися. Якщо він

отримав довідку ВПО і потім повернувся, не переселяючись, і так далі, у цьому році відпрацювали в тому числі з Міністерством соціальної політики про те, що це знімається з обліку і так далі. Бо в ..... постанови Кабінету Міністрів ті особи, які повертаються на тимчасово окуповані території, вони зобов'язанні повідомити про те, що вони повернулись. І ми в цьому році... Тут є певні колізії в цих процесах і ми це відпрацюємо з профільними міністерствами, але це не означає, якщо він не переїжджав, а просто виїхав отримати паспорт, повернувся, а потім вже переїхав пізніше, тоді, да, він під цю процедуру підпадає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Інно.

ДРАГАНЧУК І.О. Пані Неллі, дякую.

Хотіла уточнення, просто конкретика вже пішла про цифри. Станом на сьогодні на 176 тисяч дітей, які вважаються внутрішньо переміщеними, переселенцями. Ми зараз говоримо про категорію щорічного державного замовлення, яке все ж таки покривається, це близько двох тисяч вступників з тимчасово окупованих територій.

Оскільки законопроект не регулює віковий період внутрішньо переміщених осіб, які можуть скористатися цією квотою, це можуть бути мої батьки, якщо вони захочуть під час пенсії піти і здобути собі також вищу освіту.

Це дуже суттєвий момент. З однієї сторони, це позитивно, що моя мама зможе здобути якусь іншу кваліфікацію, окрім викладача російської мови та літератури, а з іншої сторони, це може призвести до того, що ми дійсно зможемо більше, скажімо так, отримати негатив від інших категорій громадян, в тому числі, про які нас Міністерство освіти переконує, що вони мають свої преференції, але я так не вважаю, но які, скажемо так, є

учасниками АТО/ООС, діти-сироти, ну, скажімо так, їх пільги, вони теж досить відносні. Мені здається, що вони є не абсолютно не... скажемо так, що їх пільги не відповідають реальній потребі.

Ну, власне, тому я би дуже сильно просила всіх сторін учасників окрім того, що дійсно варто проговорити, бо це дуже сенситивне питання. І я погоджуюсь, що дійсно не потрібно використовувати завжди обмеження для того, щоби пояснити, що ми можемо комусь нашкодити нашою ініціативою, я абсолютно тут згодна. Але давайте будемо відповідальними, і дійсно кожному з цих присутніх зараз за столом або онлайн-учасників доведеться потім це коментувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, хто хоче висловитись по даному законопроекту?

РЕПІНА Е.А. Доброго дня, шановні колеги! Я вибачаюсь, що не змогла бути присутньою на початку цієї зустрічі. Тому, можливо, важливе я не почула.

Але я хочу сказати, що сьогодні в день, коли ми святкуємо День студента, моя самая большая такая, скажем, мечта, чтобы к этому списку студентов присоединились дети с тимчасово окупованих територій, и даже те, которые переехали значно раньше, начиная с 2014 года, щоби не поділяти цих дітей на тих, які приїхали з 2014, 2015 або 2016 року.

Я буду дуже вдячна, якщо ви підтримаєте цей законопроект, а далі на дискусії вже ми можемо з'ясувати всі обставини, які будуть в нас виникати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Про те, що я представив законопроект, пані Елла Анатоліївна, без вас. Ми вас запрошували. Те, що коротко ми зараз почули зараз від представника Міністерства освіти, від профільного, від правозахисників.

В чому є небезпека. Що згідно тих норм, які виписані на даний час абсолютно всі, там я не пам'ятаю чітко цифри. Там 160 тисяч, да? 176 тисяч дітей, незважаючи на вік, можуть подаватись без ЗНО. І це є дуже принципово. Про це і я сьогодні дискутував з колегами. І вчора ми з вами дискутували. Ви казали про те, що згідно вашого законопроекту діти все ж таки повинні здавати ЗНО. Сьогодні нам підтвердив представник Міносвіти, що так ви виписали редакцію, що діти не повинні здавати ЗНО.

Наприклад, я вважаю, що це є абсолютно неприйнятним. Якщо діти навчаються тут, то треба, щоб вони всі були в рівних умовах. Це перше.

І друге з приводу квот. Так само пояснив нам представник освіти. Що немає окремої квоти для внутрішньо переміщених осіб. Є загальна квота, яка розповсюджується на всі пільгові категорії дітей-абітурієнтів. І коли приймають участь в цій програмі 2 тисячі дітей, а, наприклад, буде приймати там 5 тисяч, то автоматично 3 тисячі будуть забиратись інших дітей інших категорій. Принаймні те, що я почув від представника Міністерства освіти.

Тому у нас не є таке, що на квоту виділили кошти, і все рівно вони там прогорають. Такого немає. Кошти виділені. Всі діти повинні скористатись. Якщо ця категорія, а саме категорія для дітей внутрішньо переміщених осіб з тимчасової окупованої території, вперше заповнюються ці програми, тобто на них перших розповсюджується фінансування, набрали цю квоту, і там решта фінансування виділяється на інші соціальні категорії. Тому в цьому є небезпека.

Я бачу вашу руку. Будь ласка. Єдине, що я дуже попросив би вас, у нас, я не знаю, як відбуваються засідання на інших комітетах, ви у нас вперше, ми вас завжди будемо раді бачити. Але згідно Закону "Про функціонування української мови як державної" засідання нашого комітету відбувається виключно державною мовою. Дякую.

РЕПІНА Е.А. Добре. Дякую.

Я хотіла б сказати, що нам надіслали лист з Міністерства освіти. І там було согласовано, що ніяким чином ЗНО не прибирається з цієї... не прописано це. Якщо міністерство вважає, що воно прописано, ми можемо до другого читання просто зробити пояснення. Тому я не бачу, що там ЗНО не здавати ні в якому чині. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я думаю, що не треба повторюватися, у нас всі чули представника Міносвіти, який нам це роз'яснював, що ЗНО не прибирається. Але дякую за вашу позицію, що це окремо треба виправляти до другого читання. Дякую.

Будь ласка, шановні народні депутати.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановний пане головуєчий, дозвольте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні депутати, я вважаю, що цей законопроект слід підтримати в першому читанні та потім доопрацювати. І та квота, яка надається абітурієнтам ВПО, вона повністю чи по максимуму повинна використатися. А потім ті місця, які будуть незаповнені, ті можуть по іншим квотам віддаватися іншим пільговим категоріям абітурієнтів.

Але те, що сказав представник Міносвіти, що абітурієнт, який зареєструвався як ВПО протягом року, він вже не вважається пільговим абітурієнтом, то дуже помилково. Тому що якщо взяти із практики, то я знаю, дуже багато батьків, які бажають, щоб 10 чи хоч би 11 клас освіти, середньої освіти, їх дитина закінчила в українській школі. І у місті Северодонецьк на підконтрольній частині України цих дітей довозять, селять десь там у родичів чи орендують якусь квартиру. І ми розуміємо, що за пів року чи за рік, за 11-

й клас так от абсолютно вивчити українську мову, щоб на... равно конкурувати з іншими абітурієнтами при здачі ЗНО, це дуже важко. І наша задача – реінтегрувати цих абітурієнтів, цих дітей і дати можливість також і родичам. Тому що помимо того, що вони мусять оплачувати там оренду квартири, вони ще мусять оплачувати репетиторів, які допомагають нашим дітям переміщених осіб... особам реінтегруватися в наше суспільство.

Тому дуже прошу вас підтримати в першому читанні. І я думаю, що до другого ми разом доопрацюємо цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Можна? Хочу... Мені здається, ми вже так досить багато про це говоримо, давайте будемо підводити якісь висновки, да. І я також хочу підтримати позицію Руслана, свого колеги, що законопроект непоганий, і мені здається, його треба приймати.

Але точно треба що зробити? Убираємо те, що без ЗНО ті діти, які вже проживають, мешкають тут у нас на підконтрольній території там з 2014, з 2015, з 2017, з 2019 року, ЗНО треба здавати. Тобто ЗНО не здають тільки ті діти, які приїжджають саме на навчання, саме у цей рік навчатися, те, що ми ось минулого року чи два роки тому прийняли, да. То єсть ЗНО немає тільки у дітей, які зараз приїжджають саме для навчання на нашу підконтрольну територію. Квота, яка, із того, що я почув від представника міністерства, є квоти, державні оці, да, для безкоштовного навчання для багатьох різних соціальних категорій. Но є квота, яка все ж така, вона виділена, ось 8 тисяч – для дітей з тимчасово окупованих територій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО М.М. Ні. Вона все ж таки ця цифра є. Вони кажуть, що вони не залишаються ці місця невоєвостребовані, вони потім передаються. Але ж вона звідкись взялася ця цифра 8 тисяч. Так ось, мені здається, що є 8 тисяч, може буде розширюватися там 10, 12, дай бог. Є 8 тисяч.

Перше. Квота два, це я так розумів, що це мається на увазі ті діти, які переїжджають на навчання з окупованої території. Ось є якийсь період для подання документів. Вони, наприклад, використовували квоту там 3 тисячі людей, 3 тисячі дітей, і 5 тисяч залишається, яка... пусть подають інші діти переселенці, які приїхали раніше, пусть подають також документи, але чекають до того моменту, коли закінчиться подача документів від дітей з тимчасово окупованої території. Потім ми закінчуємо це, діти йдуть на курси, які ми також... наша держава дає, з минулого року почала давати, і я дуже сподіваюсь, що і наступного року буде ця квота на курси, ви розумієте, Інна, про що я кажу. Діти йдуть навчатися на курси, а 5 тисяч, які ще є в цій квоті, ми даємо можливість навчатися переселенцям, які приїхали з 14-го, з 15-го, 16-го року. Але також, мені здається, треба, щоб усі не поїхали. Це дуже гарно, якщо би мами наші, тата, могли ще навчатися і якимось і ще, а не так, як Елла казала. Але ми розуміємо, що якщо зараз ми скажемо усім переселенцям безкоштовне навчання за державний кошт, то всі підуть навчатися.

Тому, мені здається, що це треба робити для дітей, які після школи йдуть навчатися, тобто не для дорослих. І саме цю квоту так от будемо використовувати. Тобто, по-перше, чекаємо скільки. Дай бог, щоб прийшли всі 8 тисяч з окупованої території. Якщо всі 8 тисяч прийшли з окупованої території, то, на жаль, у нас не буде тоді. На жаль. По-перше, ця квота і ця пільга для дітей з тимчасово окупованої території. А все, що залишається, віддамо дітям, які вже приїхали раніше, але з подачею ЗНО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді у мене є питання до Міністерства освіти, представника. Пане Віталій, підтвердьте нам чи спростуйте інформацію, чи

дійсно є окрема квота в розмірі фінансування на навчання за державний рахунок 8 тисяч дітей внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території.

НОСОК В.Й. Ні, не зовсім так. Ця квота, вона визначається від максимального обсягу державного замовлення. Це не окремі місця, які виділяються. Є загальний котел і від цього визначається кожного року. Вона різна, там може бути 8, 12 – в залежності від загального обсягу. Але це не окрема квота, яку виділили саме для цих дітей. Це від загального котла ми взяли, з усіх дітей, не тільки від пільговиків, з усіх дітей ми взяли.

Той механізм, який зараз проговорили, він зараз так і працює. Внутрішньо переміщені особи, які склали ЗНО, вступили на контракт, не добрали бали, щоб отримати бюджет, вони переводяться на вакантні місця бюджетні, які залишилися якраз, переводяться. Якщо цих місць їм не вистачило, звертаються до міністерства і конкурсна комісія виділяє додаткові бюджетні місця цим категоріям і в тому числі внутрішньо переміщеним особам.

Ми намагаємося максимально покрити ці категорії. Тут буде залежати від спеціальності. Да, дійсно, це залежить і це залежить в цілому по країні. Але той механізм, який ви зараз описали, він зараз так і працює, він так і налагоджений. Ми готові зустрітися, просто тут є механізми вступної кампанії, якщо не стикаєшся, ми готові зустрітися, окремо пояснити. Давайте, щоб було розуміння тих процесів, які відбуваються, бо окремої квоти, окремого котла, на жаль, немає. Це державний бюджет, немає звідки взяти додаткових місць.

ТКАЧЕНКО М.М. Вона є постійна, ця от кількість людей? Постійна?

НОСОК В.Й. Відсоток.

ТКАЧЕНКО М.М. Відсоток. Він постійний... *(Не чути)* з окупованих територій?

НОСОК В.Й. Тим, хто вступає, так, з тимчасово...

ТКАЧЕНКО М.М. Скільки це років вже є такий відсоток дітей, скільки?

НОСОК В.Й. З 18-го.

ТКАЧЕНКО М.М. З 18-го. Саме менше скільки було таких місць, сама менша цифра? У цьому році, я так розумію... Інна, підкажіть.

НОСОК В.Й. Вона суттєво збільшилася в минулому році, коли за ініціативою Президента був законопроект, коли ми розширили освітні центри по всіх університетах. Це ж була квота від кожного університету. Тільки стало більше університетів, стало більше квот. Минулого року була в межах 2,5 тисячі, тепер стала... В минулому році була, здається, біля 12, в цьому році біля 9.

ТКАЧЕНКО М.М. Біля 9. І далі буде не менше 8-9, не менше буде.

НОСОК В.Й. Залежить так, від обсягу державного, це ж як буде прийнятий бюджет на наступний рік. Ну, десь, я думаю, буде не менше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО М.М. Да, я розумію. Так ось по статистиці, яку ми, на жаль, зараз маємо, 2,5 тисячі всього, і якщо так і буде продовжуватися,

наступного року буде ще 3 тисячі дітей з окупованої, тобто постійно буде залишатися оце залишок, він постійно. І зараз, я так розумію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає залишку, реєстр дітей розподіляється на інші соціальні категорії.

ТКАЧЕНКО М.М. Да. Але ми все ж таки хочемо зараз про переселенців, з усією повагою до дітей-сиріт, до дітей-інвалідів, до дітей афганців, чорнобильців, це понятно. Ми зараз хочемо відстояти максимум місць для безкоштовного навчання для дітей переселенців. Тому ця квота для дітей, все ж таки вона є ось, вона не фіксована там, да, не 8 тисяч, а вона і 9, і 10, і 12.

Тому я ж кажу, що наступного року, по тій інформації, яку ми зараз маємо, буде там, дай бог, три тисячі дітей з тимчасово окупованої території і все ж таки буде залишатися оцей залишок, який піде на інші. Давайте його, саме цей залишок, віддавати переселенцям дітям, які приїхали раніше сюди. І для цього, я так розумію, Елла і подала, наша колега, ці законопроекти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В законі взагалі проблема в тому, що не визначено віковий ценз.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Дивіться, питання вікового цензу, воно вирішується все ж таки поданням правки, це може бути до 23 років. Умовно кажу, якщо людина приїхала, почала працювати, зараз прийшла до того, щоб фактично здобути вищу освіту.

ТКАЧЕНКО М.М. Є гроші, на тобі навчання.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Да, питання полягає в тому, що якщо у нас дійсно передбачено до 9 тисяч, а у нас зараз по факту там близько 2,5, то фактично

ми як люди, які стоїмо на позиціях реінтеграції, втрачаємо ті можливості, які закладені. Тобто тут питання дійсно тих запобіжників для того, щоб все ж таки певні категорії внутрішньо переміщених осіб, не за окремим рішенням, бо ми знаємо, що дійсно на популярних спеціальностях не будуть вони переводитися на бюджетні місця. Ми розуміємо, що це завжди є проблема і давайте будемо говорити чесно, дуже часто сім'ї переселенців не можуть собі дозволити більш престижний навчальний заклад, тому що не можуть сплатити за контракт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Міносвіти.

НОСОК В.Й. Якщо можна, один коментар. В чому різниця між тими двома підходами, які зараз пропонуються. Те, що діє зараз, відбувається широкий конкурс, виявились додаткові місця, і ми спрямуємо на ці категорії, якщо буде запроваджена квота. Це не означає, що ми у дітей українців з високими балами, які могли отримати бюджетні місця, ми відбираємо ці місця за рахунок дітей внутрішньо переміщених осіб. Це змінить просто механізм. І там, і там дитина внутрішньо переміщеної особи залишиться на бюджеті. Якщо місць не буде на цій спеціальності топовій, кон'юнктурній, її не буде ані до квоти-2, ані після квоти-2. Зміна підходу, зміна, це означає, що ми у дітей, які за своїми балами вчилися, вибороли місце державного бюджету, ми його забираємо, а віддаємо дитині з меншими балами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, пані Елла. Будь ласка.

РЕПІНА Е.А. Дякую.

Мені здається, якщо квота є для внутрішньо переміщених осіб, вони повинні скористатися цією квотою. А зараз ви кажете, що замість восьми

тисяч в минулому році вступило дві тисячі і ви шість тисяч по цій квоті віддаєте на другі пільгові категорії. Шановні, якщо в нас комітет з реінтеграції і ми опікуємося тимчасово переміщеними особами, і в законопроекті це сказано, так давайте все ж таки підтримаємо. І нехай всі діти, починаючи хоча б з 14-го року, коли розпочався збройний конфлікт, почали навчатися в наших закладах. Вони не можуть собі оплатити жильє, не можуть собі оплатити комунальні послуги, і ми на них ще додатково накладаємо, щоб вони платили ... *(Не чути)* Давайте все ж таки підтримаємо цей проект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, Олександр Любимович.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я хочу підтримати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мікрофон.

КОПИЛЕНКО О.Л. Я хочу підтримати нашу колегу. Справді, без цитати не можна, як казав Іван Франко, щирість тону і щирість переконань. Якщо ми справді говоримо про наших людей, які там опинилися в складній ситуації, якщо в нас тут виступав нинішній міністр оборони, тоді віцепрем'єр з реінтеграції, і казав про "пояс успішності" і інші подібні речі, то я би сказав, вибачте, але ця дріб'язкова бюрократична позиція Міністерства освіти мене не влаштовує і не може влаштовувати комітет. Це вже технічні деталі, хто, як буде потім вчиться, це невелика кількість людей, але вона критично важлива для нашої держави.

Тому я пропоную підтримати цей законопроект, потім всі ці технічні сюжети розробити, і, вибачте, не дурити голову цими питаннями абсолютної фейкової соціальної справедливості, про яку ми згадуємо лише тоді, коли

щось треба комусь надати. Вибачте, я вже про це говорив. Тому я пропоную підтримати, а далі йти вже в процесі доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо серед народних депутатів, членів нашого комітету, немає більше бажаючих висловитися, то у нас надійшла пропозиція.

Три народні депутати висловили цю пропозицію, перша була пані Неллі Яковлєва, з приводу підтримки даного законопроекту.

Тоді я сформулюю пропозицію. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо особливостей вступу до закладів вищої освіти внутрішньо переміщених осіб, поданий народним депутатом України Рєпіною та іншими народними депутатами України, (реєстраційний номер 6272) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Це перша пропозиція. Якщо вона набере достатню кількість голосів, то секретаріат готує наше рішення з врахуванням всіх зауважень, які сьогодні ми почули від Міністерства освіти, від профільного міністерства з приводу вікового цензу, з приводу здачі ЗНО, з приводу фінансування. І головний комітет тоді під час розгляду буде користуватися в тому числі нашими зауваженнями.

Саме головне особисто для мене: я почув від пані Інни, що профільне міністерство вважає, що поправками можна виправити цей законопроект до другого читання. Дякую.

Ставлю на голосування. Шановні колеги, хто голосує за дану пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Дякую.

Шановні народні депутати, хто працює онлайн.

Бойко Юрій Анатолійович. Немає.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую за прийняття за основу, "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Голосую "за" рішуче.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

У нас прийняло участь у голосуванні 12 народних депутатів. 12 голосів "за". Рішення прийнято одноголосно.

Дякуємо народному депутату Еллі Анатоліївни за участь у засіданні нашого комітету.

ТКАЧЕНКО М.М. Та відаємо з днем народження.

РЕСПІНА Е.А. Дякую. Дуже дякую за підтримку всіх внутрішньо переміщених осіб. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до третього питання. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства у сфері міграції, поданий народним депутатом України Крячком та іншими народними депутатами України (реєстраційний номер 6184). Головним комітетом з розгляду законопроекту визначено Комітет з питань правоохоронної діяльності.

Шановні колеги, по цьому питанню ми запрошували Крячка Михайла Валерійовича, народного депутата України. Чи присутній у нас Михайло Валерійович? Немає.

Пані Наталія Науменко, голова Державної міграційної служби. Є. У нас тут дуже велике представництво Державної міграційної служби. Я думаю, що нам достатньо буде керівника.

І у нас представник Міністерства внутрішніх справ, Ковалевська Ірина Віталіївна.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Так, доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня.

Отже, шановні колеги, при відсутності автора я коротко представляю вам законопроект.

Законопроектом пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення статтями 185 прим. 14: невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграцій), в тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб; та статті 188 прим. 56: невиконання приписів посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграцій), в тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб.

Зазначені зміни необхідні у зв'язку із ухваленням Верховною Радою України 5 листопада Закону України про надання публічних електронних послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні (реєстраційний номер 5463).

Шановні колеги, головним з підготовки цього закону був наш комітет. Відповідно до "Прикінцевих положень" цей закон вводиться в дію з 1 грудня 2021 року. Запропоновані зміни є актуальними і повинні бути введені в дію одночасно із зазначеним законом, яким, зокрема, передбачено можливість декларування чи реєстрації місця проживання та встановлено, що контроль за діяльністю органів реєстрації здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику в сфері реєстрації фізичних осіб.

Зазначений орган наділений повноваженнями, за результатами проведеної його перевірки виявлених фактів прийняття рішень посадовими особами органів реєстрації з порушенням законодавства направляти відповідному органу реєстрації припис про вжиття необхідних заходів та усунення виявлених порушень, які є обов'язковими до виконання. Особи, винні у порушенні Закону України про надання публічних електронних... публічних послуг щодо декларування чи реєстрації місця проживання в Україні, несуть відповідальність згідно із законом, який пропонується

встановити запропонованими змінами до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Висновки до законопроекту, передбачені Регламентом, на момент розгляду на нашому комітеті відсутні. Висновки центральних органів виконавчої влади (отже, Державна міграційна служба, ми заслухаємо керівника), Міністерство юстиції підтримує проект Закону України, Міністерство фінансів зазначає, що законопроект не суперечить актам законодавства, що регулюють бюджетні відносини.

Отже, будь ласка, Науменко Наталія Миколаївна, позиція Державної міграційної служби України.

Я так розумію, в нас Наталія Миколаївна відсутня. Хто від ДМС?

Марія Сергіївна Гарник – директор департаменту з питань громадянства, паспортизації та реєстрації Державної міграційної служби.

Будь ласка, представники ДМС. Руку хто підняв?

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Міністерство внутрішніх справ. Дозвольте, я прокоментую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ірина Віталіївна.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Позиція Міністерства внутрішніх справ – повністю підтримати зазначений законопроект, тому що дійсно без нього органи реєстрації в повному обсязі і в повній мірі... Чутно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, ми вас чуємо.

КОВАЛЕВСЬКА І.В. Це стосується діяльності органів реєстрації, органів місцевого самоврядування.

Єдине, що хочу сказати, що цей законопроект трошки потребує редакційного доопрацювання. Тому що коли ми відкриємо порівняльну

таблицю і текст законопроекту, то нова стаття 188 прим. 5б в редакції саме законопроекту і порівняльної таблиці вони різні за своїм змістом. Тому... в самому тексті законопроекту правильно написано, в порівняльній таблиці треба трохи підправити. Єдине, що редакційно потребує уточнення невиконання ким "приписів посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції"? Наша пропозиція тут дописати, що "невиконання органами реєстрації...", а далі за текстом "приписів посадових осіб". Тому що якщо ми подивимося порівняльну таблицю, то якщо в порівняльній таблиці була перша частина, то воно логічно було побудовано в тексті законопроекту цього немає, я розумію, що були якісь правки. І якщо першої частини не буде, то треба уточнення, ким невиконання і яких приписів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, представники Державної міграційної служби.

ЛЕЩЕНКО С.І. Доброго дня. Я цілком погоджуюсь з позицією Ірини Ковалевської.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Коротко і лаконічно.

Тобто законопроект...

ЛЕЩЕНКО С.І. Ми підтримуємо. Міграційна підтримує, але проект потребує редакційних правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги...

СТЕПАНЕНКО О.А. Дмитро Валерійовичу, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка. Єдине що, представтесь, будь ласка.

СТЕПАНЕНКО О.А. Степаненко Олена, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з дотримання соціальних та економічних прав.

Уповноважений підтримує цей законопроект. Але я хочу наголосити, що там до редакційних правок потрібно звернути увагу, що номер статті 185 прим.14 та 188.56 вже в чинній редакції Кодексу України про адміністративні правопорушення. Тому потрібно змінити нумерацію цих статей. Отаке зауваження уповноваженого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Я думаю, що знову ж таки це можна виправити до другого читання поправками. Це неважко зробити. Дякую.

Шановні колеги, тоді пропоную наступний висновок нашого комітету. Направити висновок головному Комітету з питань правоохоронної діяльності з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства у сфері міграції, поданий народним депутатом України Крячком та іншими народними депутатами (реєстраційний номер 6184) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу. Знову ж таки секретаріату підготувати у висновку до головного комітету ті зауваження, які ми сьогодні почули від представників МВС, Державної міграційної служби і Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Дякую, колеги. Прошу... Будуть інші пропозиції? Не будуть.

Ставлю на голосування дану пропозицію, прошу голосувати. Хто – за? Дякую.

Колеги, які працюють онлайн.

Бойко Юрій Анатолійович.

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Мустафа Джемілев.

ДЖЕМІЛЄВ М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не почув, утримались?

ЧИЙГОЗ А.З. Так, утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую.

Шановні колеги, у нас прийняли участь у голосуванні 12 народних депутатів. 2 народних депутатів утримались. 10 голосів "за". Рішення прийнято. Дякуємо, шановні народні депутати.

Переходимо до четвертого питання нашого порядку денного, про хід підготовки міжкомітетських слухань щодо захисту прав людини громадян Республіки Білорусь, які шукають захисту на території України.

Шановні колеги, як ми і на попередньому засіданні приймали участь, повідомляю, що ця пропозиція у нас була на прохання нашого колеги Тарасенка Тараса Петровича. Ми прийняли рішення 3 листопада щодо проведення спільно з Комітетом з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та Комітетом з питань правоохоронної діяльності міжкомітетських слухань щодо захисту прав людини громадян Республіки Білорусь, які шукають захисту на території України. Попередньо ми визначили, що такі слухання відбудуться 23 листопада. Хочу вас проінформувати, що це суперечить статті 29 Закону України "Про комітети Верховної Ради України". Але тим не менш я вважаю, що ми як комітет можемо прийняти рішення та проводити комітетські слухання в зручний для нас час.

Крім того, я інформую вас, що на засідання ми запросили представників комітетів, які підтримали ідею проведення слухань, а також представника РНБО. З врахуванням, що відбувається у нас зараз на кордоні, тому ми би хотіли почути позицію представника РНБО щодо запропонованих слухань.

Єдине, що в мене в порядку денному немає в списку учасників представника від РНБО. У нас є представник від РНБО? Немає. Вони не приєдналися?

ТЕПЛЮК В.С. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хоча з ініціативою в тому числі виступали вони.

Отже, шановні колеги, я хочу надати слово Тарасу Петровичу Тарасенку. Тарасе Петровичу, з приводу слухань.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дивіться, я вважаю, що.... Я вибачаюся, мене збив трохи дзвінок.

Я вважаю, що нам слухання потрібно проводити, тому що ситуація повинна вирішитись. І в даному випадку на 23.11 у нас вже була запланована дата. Насправді всі білоруські організації дуже чекають проведення даних слухань, і мій помічник з усіма вже на зв'язку.

Тому я прошу визначити і підтримати дату 23.11, а час визначити о 14 годині проведення. Проведення, ми краще будемо проводити все онлайн для того, щоб не перевіряти у всіх сертифікати і не створювати обмежень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, що, наскільки я пам'ятаю, ми приймали вже рішення щодо дати 23-го. Час ми визначаємо.

Попередньо хотів би вас поінформувати з приводу того, що зауважує наш секретаріат. Що згідно статті 29 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", що слухання в комітетах проводяться в сесійний період у дні тижня, що відводиться для роботи в комітетах. Але, як я і сказав, особисто моя позиція: ми як колегіальний орган, на мій погляд, можемо визначати зручний для нас час проведення комітетських слухань.

Тому, шановні народні депутати, якщо не буде інших пропозицій, зауважень, я ставлю на... буду ставити на голосування проект рішення провести двадцять третього одинадцятого, на прохання нашого колеги Тараса Петровича Тарасенка як ініціатора цього питання, о 14 годині міжкомітетські слухання: проблемні питання захисту прав людини громадян Республіки Білорусь, які шукають захисту на території України. Захід провести в онлайн

форматі. Схвалити проєкт концепції слухань з урахуванням висловлених в ході обговорення зауважень.

Тарас Петрович, якщо не буде інших пропозицій, буду ставити на голосування цю пропозицію.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я підтримую дану пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Вам вести. Я думаю, що буде дуже цікаве слухання.

Шановні колеги, прошу проголосувати за дану пропозицію. Хто – за?

Олександр Любимович.

Шановні народні депутати, хто працюють онлайн.

Юрій Анатолійович Бойко.

БОЙКО Ю.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Мустафа Джемільєв.

ДЖЕМІЛЄВ М. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим Владиславович Новинський.

НОВИНСЬКИЙ В.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз. Пана Ахтема немає.

Шановні колеги, у нас...

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ахтеме.

У нас прийняли участь в голосуванні 13 народних депутатів. 2 – утримались, 11 – за. Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

Переходимо до розділу "Різне". Шановні колеги, чи є у нас присутній представник Міністерства освіти? Да?

НОСОК В.Й. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, що ви залишилися.

Шановний представник, ми під час представлення концепції реінтеграції внутрішньо переміщених осіб, члени нашого комітету, я особисто підняв питання щодо можливості розробки правового механізму проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 19 травня 2016 року (номер 537) існує Порядок проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на території АРК Крим та міста Севастополь після початку її окупації. Проте подібний механізм не створений для мешканців окупованих частин Донецької та Луганської областей. Більше того, за нашою інформацією, відсутність такого механізму є якраз через позицію Міністерства освіти та науки України.

Чому ми піднімаємо це питання? Тому що неодноразово до наших приймалень, до нас як до народних депутатів, коли ми працюємо, особливо на території Донецької і Луганської областей, звертаються громадяни України, які в силу різних підстав здобули різні кваліфікації на тимчасово окупованих територіях. Безумовно, ми розуміємо, що ми не можемо і не будемо визнавати ті папери, принаймні зараз, в законний спосіб, які видаються на тимчасово окупованій території, ми не визнаємо окупацію, це є чітка позиція нашої держави. Але ми стаємо заручниками того, що люди, особливо молоді люди, громадяни України, які хочуть працевлаштуватися на нашій території, яку контролює український уряд, знаходяться в такому стані, що ми в будь-якому випадку не можемо їм нічого запропонувати. Автоматично вони повертаються на окуповану територію або виїжджають на територію Російської Федерації.

Особливо це зараз відчутно. Я особисто зустрічався з групою громадян України, які кажуть, що ми готові підтверджувати свої навички, там у медичній сфері. На території Донецької області купа вакансій саме по медицині. Ми хочемо і можемо працювати. Ми просимо, щоб був законний механізм підтвердження наших кваліфікацій.

Тим більше, нам не зовсім зрозуміла позиція міністерства, коли для однієї території окупованої, АРК Крим, такий порядок є, а для іншої території, яка окупована тим же самим агресором – Російською Федерацією,

там такі ж наші громадяни України, вони теж здобувають якісь там навички, то чому не розробляється подібний порядок для такої категорії?

Тому ми би хотіли сьогодні, якщо ви можете це якось прокоментувати, я хотів це підняти питання в "Різному". І, можливо, в залежності від ваших відповідей прийняти рішення, можливо запрошення особисто міністра для участі в засіданні нашого комітету.

Будь ласка, пане Віталію, що можете сказати по цьому питанню.

НОСОК В.Й. Дякую, пане Дмитре. Я поясню, чому були певні розбіжності.

По-перше, коли створювався цей Наказ 537 по атестації, це були законодавчі підстави, діяв Закон про тимчасово окуповану територію, якою була Автономна Республіка Крим. З точки зору освітніх стандартів тут є різниця, бо на території Автономної Республіки Крим діють російські освітні стандарти, які визнаються Росією. І ці освітні стандарти визнаються в тому числі в інших країнах світу. І це дає можливість проводити атестацію і визнання те, що відбувалося, здобуття певних компетенцій під російськими стандартами. Те, що діє на території Донецької, Луганської областей, там діють офіційно визнані Україною терористичні республіки, і у нас у світі немає прецедентів визнання здобуття освіти в терористичних республіках.

З точки зору міністерства, так, як ми бачимо вихід із ситуації, наразі майже на виході для внесення в комітет це законопроект про освіту дорослих, там, де є прописані певні механізми, визнання неформальної і інформальної освіти в тому числі. Якщо йти по такому шляху, коли ми не визнаємо освіту здобуту, але визнати компетенції, це якраз той шлях, який ми бачимо, який можна буде застосувати до територій Донецької і Луганської областей. У пряму проводити атестацію, якщо проводити атестацію повним чином того, що вони проходили все навчання, вона перетвориться просто в повторне навчання з довгим періодом цього навчання і проведення атестації. Те, що зараз не влаштовує, пані Інна може

підтвердити, що зараз не влаштовує або те, що відбувається з Кримом по процесу атестації, який відбувається. Якщо запроваджувати цю процедуру атестації для Донецька, Луганська, це буде означати, що їм три роки потрібно підтверджувати всі кваліфікації. Як буде законний механізм Закону про освіту дорослих, там ми зможемо через неформальне і інформальне навчання підтвердити саме набуті компетенції і дати доступ до здійснення професійної діяльності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому це не можна зробити через наказ Міністерства освіти й науки?

НОСОК В.Й. У нас немає законодавчих підстав вводити такий наказ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Згідно вашої логіки, навчання на території Автономної Республіки визнається Росією. Визнається іншими... автоматично визнається іншими країнами.

Можу вас проінформувати, навчання, яке отримують діти або там дорослі на території окупованої частини Донецької і Луганської областей, визнається Росією, автоматично визнається й іншими державами.

НОСОК В.Й. Ні, не зовсім так. Воно офіційно Росією не визнається. В тому числі й документи видані... навіть видані документи про освіту на окупованих територіях, вони не вносяться до єдиної бази російських документів. Станом на цей рік на вступну кампанію цього року ще не вносились.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки нам відомо, Російська Федерація визнає. Пані Інно, може ви прокоментуєте.

ДРАГАНЧУК І.О. Вони здають єдиний іспит російсько-державний, і, власне, вони визнають не свідоцтво про освіту, отриману на окупованих територіях, а вони визнають результати нашого ЗНО, але російського формату – единый государственный экзамен.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так чому би нам не зробити те ж саме? Те, що ми пропонуємо...

ДРАГАНЧУК І.О. Ні, вони запроваджують просто цей іспит, саме технічно вони здають його в школах Донеччини і Луганщини на окупованій частині. І, власне, для Росії це є підставою – здача цього іспиту. Вони здають його в школах, в них є ліцензовані системи, ну, це ж з дітками, які здавали. В нас дуже багато вступників, які приїхали до нас навчатися на підготовчі курси і по квоті, вони здавали цей іспит, тому що це була єдина підстава для них отримати там документ взагалі про закінчення середньої освіти. Власне, Росія визнає тільки свій ЗНО, який вони проводять на окупованих територіях. ЗНО, який проводиться формально окупаційною владою, вони не визнають, тому вони двічі здають цей процес.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А що відбувається з дипломами про вищу освіту і середню технічну?

ДРАГАНЧУК І.О. В Росії? На жаль, не знаю, не можу зараз сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За нашою інформацією, чому я так відкрито й кажу, що ті дипломи, які видаються на тимчасово окупованій території Донецької і Луганської області, визнаються в Російській Федерації. І за логікою, що я тільки що почув від представника Міністерства освіти "ми визнаємо, бо визнає Росія", ну, так за вашою ж логікою, визнає Росія, тому чому б нам не зробити цей порядок і визнання.

Знову ж таки, ми не кажемо про визнання документів. Дійсно, їх видає терористична організація. Ми кажемо про те, що нам потрібен порядок підтвердження кваліфікації. Чому ж ми своїх молодих людей ми втрачаємо?

ДРАГАНЧУК І.О. Позиція нашого міністерства, знаєте, що ми свою стратегію інтеграції внутрішньо переміщених осіб запровадили саме визнання цих... запровадження і розробка цих кваліфікаційних рівнів, які ми планували би разом з Міністерством освіти планували би розробити саме для здобувачів освіти на окупованих територіях.

Тому нас не треба переконувати. Тут дійсно, якщо є законопроект відповідний... Я просто з ним ще не ознайомлювалася, тому не можу прокоментувати. Можливо, він дійсно чарівний і зможе одномоментно вирішити всі питання освіти, які стосуються окупованих територій і Криму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Скажіть, будь ласка, пане Василю, ви сказали про законопроект. Чи можемо ми як члени профільного комітету вже ознайомитися з ним, і, можливо, якщо він дійсно вирішує всі питання, вийти з ініціативою, щоб не чекати, поки цей законопроект пройде всі круги погоджень в Кабміні, а це інколи на це треба пів року, то, можливо, ми би, як народні депутати профільного комітету, його внесли від народних депутатів і це можна зробити максимально швидко, і через пів року він точно вже може бути законом, а не тільки зайде на реєстрацію.

Да, будь ласка, пане Віталій.

НОСОК В.Й. Дякую за підтримку, пане Дмитре.

Ми готові надати текст законопроекту і будемо вдячні за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Ми тоді чекаємо від вас текст в електронному вигляді. Я можу вас запевнити, що, дійсно, якщо це законопроект, який

вирішує ці питання, я думаю, що всі члени нашого комітету погодяться стати його співавторами, а також наші колеги з інших фракцій.

Дякую за пояснення. Це те, що я хотів при всіх обговорити в питанні "Різне".

Наступне. Касай Костянтин Іванович.

КАСАЙ К.І. Шановні колеги, я ще на позаминулому комітеті виносив пропозицію в "Різному", щоб ми запросили Міністерство юстиції, заслухали той стан справ по 77-й колонії і виконання тієї дорожньої карти, яку нам надало на комітет, всім членам комітету Міністерство юстиції. Це перше питання.

І друге питання, і така пропозиція – теж запросити, але в закритому режимі, представників Генеральної прокуратури і ДБР знову, що стосується розслідування тих об'єднаних справ по 77-й колонії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович.

Ще в цьому питанні я хотів би повідомити народних депутатів, що на наш комітет надійшов висновок Рахункової палати, яка проводила аналіз використання коштів пенітенціарної системи. Якщо ми торкнулися питання 77-ї колонії, то хочу вам зачитати один текст в цьому висновку.

Отже, реформування в Україні пенітенціарної системи станом на час проведення аудиту не завершено. Кошти державного бюджету, які спрямовувались на її виконання, використані без належного впровадження визначених цілей і заходів. Верховною Радою України не прийнято Закон про пенітенціарну систему, що не дало змогу Мін'юсту забезпечити унормування існуючих правових неузгодженостей КВК та Закону 2713 з іншими нормативно-правовими актами. Як наслідок, дії міністерства в ході проведення реформи пенітенціарної служби були несистемними, фрагментарними, отже, формальними. На цій підставі я пропоную окрім

того, що все рівно буде керівництво пенітенціарної системи, Мін'юсту, запросити ще представників Рахункової палати.

КАСАЙ К.І. Пропоную об'єднати це питання із представником Рахункової палати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Якщо не буде заперечень, пропоную... Ми визначимо час зручний, як у нас наш колега Костянтин Іванович веде це питання від нашого комітету, в першу чергу для нього зручний час, і я пропоную зробити це в закритому режимі, щоб послухати, як рухаються справи кримінальні, що відбувається із 77-ю колонією і що відбувається з використанням коштів. Наскільки я ознайомився з цим висновком, то кошти використовуються, як я вам зачитав, несистемно і десь в злочинний спосіб. Тому це теж пропоную обговорити.

КАСАЙ К.І. Дмитро Валерійович, я пропоную ці питання не в родин день вирішувати, а розбити його на два комітети. Так як ми правоохоронні органи не будемо заслуховувати разом із Міністерством юстиції, відповідно окремо зробити закритий комітет і окремо зробити заслуховування, мабуть, на перше місце треба поставити Мін'юст, а вже потім правоохоронні органи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді чекаю від вас зручний час, день, і будемо виходити. Щоб члени комітету знали про це, я як голова комітету буду надсилати відповідні листи, запрошення і будемо проводити...

КАСАЙ К.І. В мене відразу є пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

КАСАЙ К.І. Можемо наступного тижня, якщо зручно колегам, провести, заслухати Мін'юст, а в режимі офлайн на наступному пленарному тижні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зробимо так.

Я пропоную трошки змістити, з урахуванням, що в нас комітетські слухання, на наступний вівторок, да, у вівторок. І вони достатньо серйозні, і щоб були листи отримані відповідними органами, давайте, можливо, це зробимо на наступному сесійному тижні. Ми подивимося, можливо, це зразу, під час засідання комітету в закритій частині ми зробимо, і зразу...

КАСАЙ К.І. Зразу заслухаємо Мін'юст, а потім зробимо закриту частину. Так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, домовились.

КАСАЙ К.І. Все, годиться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді секретаріату даю доручення підготувати це на наступне засідання нашого комітету. Мені здається, це буде вже в грудні, да? Першого грудня. Да, на 1 грудня. Дякую.

Будь ласка, Максим Миколайович.

ТКАЧЕНКО М.М. Шановні колеги, я хотів декілька слів сказати про те, що ми з колегами, з представником також нашого комітету та заступником голови комітету Русланом Горбенком, та нашим колегою не з нашого комітету, але людиною, яка також дуже опікується проблематикою Донбасу, Павлом Фроловим, ми минулого тижня були на Луганщині, провели декілька дуже важливих зустрічей з мешканцями, з нашими земляками на Луганщині. І була одна дуже важлива зустріч з підприємцями Луганщини. І мені

здається, що потрібно таку зустріч провести із підприємцями на Донеччині для підготовки законопроекту, який ми знаємо всі, будемо його реєструвати.

Але до того моменту, поки ми його будемо реєструвати, його треба доробити. Тому що той законопроект, який подали представники нашого профільного міністерства в останній тиждень перед тим, як змінювався міністр, це не та форма цього законопроекту, не той зміст, який дійсно потрібен людям там, на Донбасі, підприємцям, звичайним підприємцям, які або вже займаються підприємницькою діяльністю, або планують нові підприємства якісь там. Тому що той законопроект, який ми зараз читаємо, там інтереси учтены якихось там, може, декількох крупних підприємств, представників якихось олігархічних груп.

А ми саме зустрічалися зі звичайними підприємцями, ще раз наголошую, з тими людьми, які працюють, як кажуть, в малому та середньому бізнесі. І дуже багато там питань було обговорено і ми попросили з Русланом та Павлом підготувати більш розширені їх, щоб вони запропонували свої ідеї, свої пропозиції і до кінця листопада ми очікуємо від них ці пропозиції. Плануємо також найближчим часом наступну нашу поїздку на Луганщину і будемо ще з однією групою, тому що не всі підприємці змогли потрапити, тому що зараз є карантин, є певні обмеження по зустрічі і не всі підприємці змогли потрапити на нашу зустріч, яку ми проводили на підприємстві "Хімтехнологія" в місті Северодонецьку. Тому буде ще одна зустріч з групою підприємців і чекаємо від тих з ким вже зустрічалися, їх пропозиції і дуже сподіваюсь, що будемо разом з вами і з усіма колегами, і міністерство з новим очільником також долучиться до підготовки цього найважливішого законопроекту, там він не один, там їх декілька, там чотири законопроекти будуть, ви знаєте, Дмитро Валерійович, і будемо їх готувати, щоб найближчим часом це стало вже законом і почало працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є зразу пропозиція. Пані Інно, повідомте, будь ласка, керівництво, сьогодні під час зустрічі з Іриною Андріївною, ми піднімали питання про те, що не всі документи були підготовлені під час подання цих законопроектів. Це перше.

І друге. Дійсно, підтримую зустрічі з такими підприємцями. Ми перед подачею, перед реєстрацією законопроекту, я пропоную зробити робочу нараду, робочу зустріч, щоб були народні депутати, були представники міністерств, яких торкаються, і перед внесенням ми би озвучили ті напрацювання, які напрацьовані вже нашим комітетом. Сьогодні зайшли остаточні матеріали, всі народні депутати їх отримують там, в тому числі фінансове обґрунтування, те, чого не було і на що я звертав увагу. Якщо ми... а ми його будемо подавати, ніхто точно не може обмежити наших прав як народних депутатів, ми можемо його доопрацьовувати. Єдине що, якщо це напрацьовувалося профільним міністерством, то, безумовно, щоб це вони дізналися від нас щодо наших пропозицій перед реєстрацією, і ми б змогли десь там знайти золоту середину.

Тому абсолютно сприймається, ми визначимо час. Я думаю, що давайте наступний сесійних тиждень, всі матеріали у нас є, давайте беремо там два тижні для того, щоб напрацювати свої пропозиції до цих чотирьох законопроектів. Ми вже на 1 грудня... ну, достатньо великий і довгий буде комітет з урахуванням вже прийнятого рішення і запрошення там Мін'юсту, ДБР, то там правоохоронний сектор, але, можливо, ми запропонуємо там зручний час для представників міністерства під час сесійного тижня, можливо, там в четвер після третьої, якщо не буде позачергового, або п'ятницю, щоб ми тут зібралися і швидко проговорити, і реєстрували ці законопроекти.

ТКАЧЕНКО М.М. Четвер, 2 грудня, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте зробимо так. Якщо в четвер, я пропоную...

ТКАЧЕНКО М.М. Не буде позачергового.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо не буде позачергового, то давайте попередньо на 15:30 2 грудня у нас в приміщенні.

ЯКОВЛЄВА Н.І. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте пропонувати п'ятницю.

ЯКОВЛЄВА Н.І. *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО М.М. А скільки нам часу? А, може, години хватить нам? Може з 15-ї до 16-ї?

ГОРБЕНКО Р.О. Шановні колеги, я вибачаюсь, я дуже ретельно вивчив те, що запропонувало Мінреінтеграції, я стовідсотково скажу, що там не тільки часу, там і трьох годин буде недостатньо щоб розглянути всі зауваження і наробки не тільки профільних міністерств, які відповідають по цим законопроектам, але ж ми ж разом з вами хочемо, щоб у цьому законопроекті точно інтереси малих підприємств та середнього бізнесу були, а не великих фінансово-промислових груп. Тому, будь ласка, виділяйте час, щоб вистачило на ці пропозиції, які ми будемо визначати, і ті зауваження, щоб всі помилки в цьому законопроекті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, от у нас пані Неллі пропонує. Тоді, можливо, на сесійному тижні в понеділок, це у нас 29 листопада. Якщо ми буде готові там на 13 годину після Погоджувальної ради, я особисто буду тут, якщо будуть... Руслан Олександрович, вам зручно буде?

ГОРБЕНКО Р.О. Так, я думаю, що це дуже зручно і це вільний день майже для всіх. Тому ми, от починаючи з обіду до вечора, я думаю, доопрацюємо і вийдемо на єдину позицію по цьому законопроекті.

ТКАЧЕНКО М.М. У понеділок 13 година.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді 29 листопада 13:00 у нас в 418-й всі зустрічаємося.

ТКАЧЕНКО М.М. Давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Інно.

Все. Колеги, в кого є ще, була інформація, доповнення?

ТАРАСЕНКО Т.П. Є ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я хотів сказати колегам і повідомити про те, що на наш комітет розписано і ми визначені головними щодо законопроекту про національну комісію з захисту персональних даних і доступу до публічної інформації, і я підготував звернення на голову комітету, і прошу підтримати комітет звернення до Офісу Ради Європи в Україні, і щодо того, щоб вони надали експертний висновок на даний законопроект. А також надали технічну допомогу в розрізі того, щоб члени нашого комітету народні депутати могли ознайомитися з практикою роботи таких національних органів або інформаційних комісарів в європейських країнах. Тому я прошу, щоб комітет в особі голови звернувся до Офісу Ради Європи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Звернемося.

Шановні народні депутати, якщо всю інформацію, яку ми хотіли один до одного донести і до присутніх на нашому засіданні, дякую за участь. Всім здоров'я, до нових зустрічей. Оголошую засідання комітету закритим.